

عنوان مقاله:

مبناشناسی ولایت فقیه از منظر صاحب جواهر با رویکردی انتقادی به ولایت عامه فقیه

محل انتشار:

دوفصلنامه فقه و اجتهاد، دوره 9، شماره 18 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

عبدالله امیدی فر - دانشیار دانشکده الهیات و معارف اسلامی، دانشگاه قم، قم، ایران،

مهدی مقدادی داودی - سطح ۴. پژوهشگر حوزه علمیه قم

خلاصه مقاله:

یکی از نظریات فقهی پیرامون ولایت فقیه، نظریه ولایت عامه فقیه است. در عصر غیبت نسبت به ولایت فقیه، سه نظریه مطرح است: ۱. ولایت مقیده فقیه نسبت به امور خاص؛ همانند امور صغار و حسبی؛ ۲. ولایت مطلقه فقیه که شئون فقیه در امور حکومتی، همانند معصومان؛ می باشد ۳. ولایت عامه فقیه. صاحب جواهر یکی از کسانی است که اعتقاد به ولایت عامه فقیه دارد و منظور از ولایت عامه فقیه آن است که محدوده ولایت بسیار گسترده است و منحصر در یک باب فقهی یا موضوع فقهی خاصی نمی باشد و دایره اش، در همه ابواب فقهی، همانند حدود، قصاص، دیات، شهادت، جهاد، خمس و زکات و... می باشد. مبحث ولایت فقیه هرچند مقالات و کتاب های فراوانی ارایه شده است؛ اما در این نوشتار با روش توصیفی تحلیلی به ادله ولایت عامه فقیه از منظر صاحب جواهر پرداخته که در جای خود بسیار ضروری است و به این سوال مهم پاسخ می دهد که مبانی فقهی ولایت عامه فقیه از منظر صاحب جواهر چیست؟ حاصل نوشتار پیش رو آن است که صاحب جواهر یازده دلیل را بر مشروعیت ولایت عامه فقیه در زمان غیبت مطرح می نماید که عبارتند از: ۱ و ۲. مقبوله عمر بن حنظله و ابی خدیجه؛ ۳. توقیع شریف امام زمان ۴؛ ۴. آیه اولی الامر؛ ۵. عمومات و اطلاقات ادله فقها؛ ۶. مذاق شارع؛ ۷. عمومات و اطلاقات ادله جایگاه فقیه؛ ۸. اجماع؛ ۹. عدم تعطیلی بسیاری از احکام؛ ۱۰. دلالت اقتضاء؛ ۱۱. فحوای خطاب ولایت مولی و پدر. اما در نوشتار صاحب جواهر کاستی هایی به چشم می خورد که ایشان به این مباحث اشاره ننموده اند، همانند آنکه حدی را برای ولی فقیه مشخص نکردند و راه حلی برای تعدد فقها اشاره نمودند و نقش مردم را در حکومت اسلامی بیان نکردند.

کلمات کلیدی:

توقیع شریف، مذاق شارع، مقبوله عمر بن حنظله، ولایت عام فقیه، ولایت فقها

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1638636>

